

Közgazdasági elméletek

Adam Smithtől a monetarizmusig

Legfontosabb évszámok

- 1776. Adam Smith: *A nemzetek gazdagsága megszületik a közgazdaságtudomány*
- 1798. Thomas Malthus: *Tanulmány a népesedés törvényéről*
- 1817. David Ricardo: *A politikai gazdaságtan és az adózás alapelvei*
- 1803. Jean-Baptiste Say: *Értekezés a politikai gazdaságtanról*
- 1871. Jevons ill. Carl Menger,
- 1874. Walras: határhaszon-elemzés matematikai modelljének bemutatása
- 1890. Alfred Marshall: *Közgazdaságtan alapelvei*
- 1929-1933. Világ gazdasági válság
- 1936. Keynes: *A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete*
- 1960-as évek: pénzügyi válság a fejlett piacgazdaságokban
- 1976. Milton Friedman közgazdasági Nobel-díjas

A Klasszikus közgazdaságtan

- 1776-1871 között uralkodó közgazdasági elméleti irányzat.
- A "láthatatlan kéz" metaforája: a piacot egy láthatatlan kéz irányítja amely által az egyének önös érdekeinek érvényesülése mellett a közérdek is megvalósul, ezért az államnak vagy más felettes hatóságnak a piaci folyamatokba való beavatkozása szükségtelen.
- Fő képviselői: Adam Smith, David Ricardo, Thomas Malthus, Jean-Baptiste Say

A Neoklasszikus közgazdaságtan

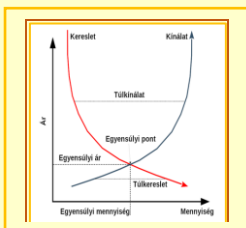
- Klasszikus közgazdaságtan értékelméleteinek újrafogalmazása.
- Egy termék értékét elsősorban már nem a belefektetett munka vagy más erőforrás értéke határozza meg, hanem a fogyasztó szubjektív értékítélete.
- Alfred Marshall megalkotta a közgazdaságtan egyik legalapvetőbb eszközét, az ún. Marshall keresztet.

Marshall kereszt:

A keresletet és a kínálatot ábrázolja egy koordináta-rendszerben.

Az y tengely az adott termék piaci árát, az x tengely az adott termék adott ár melletti kínált, ill. keresett mennyiségét mutatja.

A függvények metszéspontja jelenti az egyensúlyt.

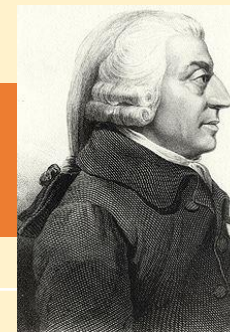

Keynes és a keynesianizmus

- 1929-1933 világgazdasági válság, a piaci önszabályozásba vetett hit alapvetően megingott.
- 1936: megjelenik Keynes *A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete* c. munkája: a nemzetgazdaság szintjén más törvényszerűségek uralkodnak, mint a mikroökonómiában, az állam beavatkozása nélkül a nemzetgazdaságban nem tartható fenn a stabilitás.
- Keynestől származik a makroökonómia elnevezése is.
- A 2. világháború után Keynes elmélete szinte egyeduralgódóvá vált nyugaton, de a gazdaság strukturális változásai lassan megingatták a vezető szerepét.

Monetarizmus

- 1960-as évek: súlyos pénzügyi válság, infláció. A keynesi módszer nem vezetett eredményre.
- Új iskola született, a monetáris elmélet.
- Legfontosabb képviselője, Milton Friedman szerint a makrogazdasági folyamatokat elsősorban a pénzügyi szabályozással lehet egyensúlyban tartani, ennek érdekében a bankrendszernek kell aktív pénzügyi politikát folytatni.

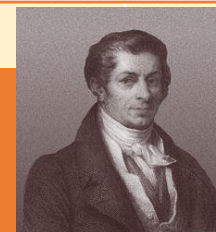
Adam Smith 1723-1790
„láthatatlan kéz” metaforája

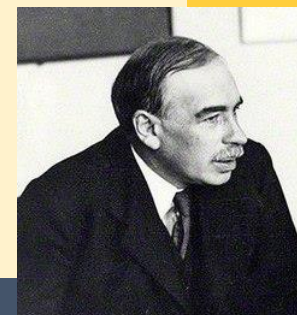
David Ricardo 1772-1823
munkaértékelmélet

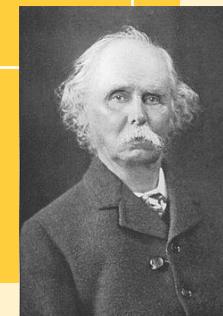
Jean-Baptiste Say 1767-1832
Say-dogma

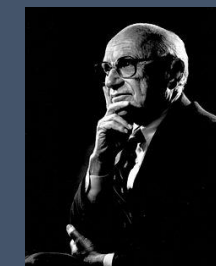
Thomas Malthus 1766-1834
népesedési elmélet

John Maynard Keynes 1883-1946
Keynesianizmus

Alfred Marshall 1842-1924
Marshall kereszt

Milton Friedman 1912-2006
monetarizmus

HISTORIA EST
MAGISTRA VITAE